

Yazılım Gündemi - 2020/03

13-19 Ocak 2020

Eren Hatırnaz

19 Ocak 2020

İçindekiler

1	Git 2.25 sürümü duyuruldu	2
1.1	git sparse-checkout ile parçalı depo indirme	2
2	Chromium takımı User-Agent bilgilerini dondurmak istiyor	3
3	GitHub Android uygulamasının Beta programı duyuruldu	4
4	JetBrains yazılımcılar için yeni bir yazı tipi duyurdu: JetBrains Mono	5
5	Windows Terminal Preview v0.8 duyuruldu	6
5.1	Arama	6
5.2	Sekme boyutu değiştirme	6
6	IntelliJ IDEA 19 yaşında	7
7	Yaklaşan Etkinlikler	8
8	Diğer Haberler	8
9	Lisans	9

```
#include <teknoseyir.h>
int main(int argc, char *argv[]) {
    printf("Yazılım Gündemi - 2020/03");
    printf("      13-19 Ocak 2020      ");
    // TODO: Sonraki gündem fonksiyonu eklenecek.
}
```

[< Önceki Gündem](#) | **13-19 Ocak 2020** | [Sonraki Gündem](#) >
[TeknoSeyir'de Oku](#)

1 Git 2.25 sürümü duyuruldu

Versiyon kontrol sistemleri krallığının tahtında oturmaya devam eden Git, bu hafta içerisinde 2.25 sürümünü çıkardı. Birkaç özelliği birlikte inceleyelim:

1.1 git sparse-checkout ile parçalı depo indirme

2019 yılı boyunca en çok konuşulan kavramlardan biri de mono-repo yapısı olmuştur sanırım. Bilmeyenler için kısaca açıklayalım: Mono-repo, projenin belirli parçalarının ayrı depolarda (repository) tutulması yerine hepsinin tek bir depoda toplanması durumudur. Atıyorum bir not tutma uygulaması yapıyorsunuz, bu uygulamanın iOS, Android, Web ve masaüstü tüm istemcilerinin kodları tek bir repository üzerinde duruyor. Çok fazla araştırmadığım ve hiç kullanmadığım için faydalarını tam bilmiyorum fakat bu yapıyı kullanan büyük şirketlerin olduğunu biliyorum.

Mono-repo yapısındaki bir depoyu indirirken ne kadar zaman alabileceğini tahmin ediyorsunuzdur. İşte Git'in bu sürümünde eklenen **sparse-checkout** komutu da tam olarak bu tarz büyük depolarda kullanılması için tasarlanmış. Tüm depoyu indirmek yerine sadece belirlediğiniz dosya yolundaki dosyaları indirip, diğerlerini görmezden gelebiliyorsunuz. Henüz deneysel olan bu özelliği destekleyen pek uzak git sunucusu yok ama yine de biz bir bakalım. Bu özelliği kullanmak için:

```
$ git clone --filter=blob:none --no-checkout /sizin/deponuz/ depo
$ cd depo
$ git sparse-checkout init
```

komutlarını çalıştırmamız yeterli. Sırasıyla çalıştırdığımız komutları incelemek gerekirse:

İlk komut bildiğimiz clone komutu ama birkaç eklemesi var. `--filter=blob:none` eklemesi ile clone komutuna diyoruz ki hiçbir dosyayı indirme. Bu parametrenin kabul ettiği başka filtreleme özellikleri de mevcut. Örneğin `--filter=blob:10m` parametresi ile 10MB'dan büyük dosyaları indirme diyebiliyoruz. Diğer filtreleme özellikleri için [buradaki dokümanı](#) inceleyebilirsiniz. Bir diğer ekleme olan `--no-checkout` parametresi ile de Git'e sunucudan cevap gelince dosyaları indirme dememiz gerekiyor. Çünkü biz sparse-checkout yapacağız. Bir sonraki komutla zaten depo klasörümüzün içine giriyoruz ve sonrasında ise `sparse-checkout` özelliğini `init` yaparak başlatıyoruz. Aynı zamanda `sparse-checkout` komutunun `set`, `list`, `enable`, `disable` gibi alt komutları da mevcut.

```
$ git sparse-checkout set /dosya/yolu
```

gibi bir komut çalıştırarak indirmek istediğiniz dosya yollarını belirtebilirsiniz. Böylece tüm depoyu indirmek yerine sadece çalışmak istediğiniz alt projeyi indirebiliyorsunuz.

Bu yeni özellik hakkında GitHub'ın yayınlandığı detaylı bir blog yazısı mevcut. Komutun tarihçesi ve detayları için [bu bağlantıya](#) tıklayabilirsiniz.

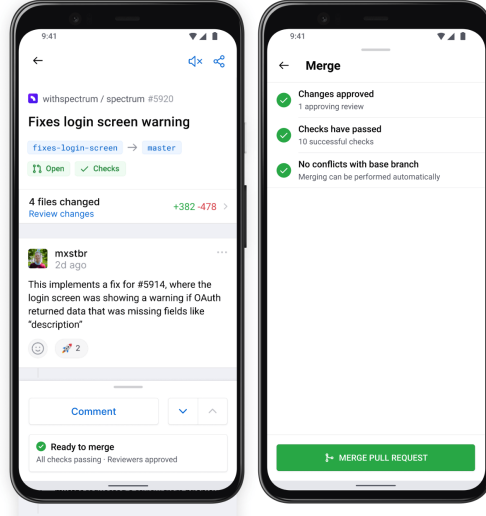
Bu sürümde gelen diğer özellik ve değişiklikler için konu başlığına eklediğim bağlantıya tıklayabilirsiniz.

2 Chromium takımı User-Agent bilgilerini **dondurmak istiyor**

Google tarafından geliştirilen Chrome tarayıcının açık kaynak olan hali Chromium tarayıcısının geliştirici takımı bu hafta yayınladıkları doküman ile Chromium'daki User-Agent bilgilerinin **deprecate** etme ve dondurma niyetlerini açıkladılar. Dokümanda yazana göre bu User-Agent bilgileri hem artık gereksiz uzun string ifadelerle dönüşmüş hem de bazı web sitelerinin bu bilgileri kullanarak kullanıcıları tanıdıkları için bu ifadelerin artık hayatımızdan çıkma zamanının geldiğini savunuyorlar. Bu User-Agent bilgisi genelde kullanıcıların hangi tarayıcı ve işletim sistemini kullandıklarını tespit etmek ve ona göre sitede uyarılar göstermek için kullanılıyor. Bu nedenden dolayı tarayıcının içerisinden tamamen silemezler ama bu yapının yerine **User Agent Client Hints (UA-CH)** isimli yeni bir yapı getirmeyi planlıyorlar. Bu yeni yapıda artık bir web sitesi, kullanıcının tarayıcısı ve işletim sistemiyle ilgili bilgilere hemen erişemeyecek bunun için sunucuya bir istek göndermesi gerekecek. Üstelik bu istekte de, istediği bilgileri belirtmesi gerekecek.

Özelliğın uygulmaya geçmesi için planladıkları takvimi aynı doküman içerisinde paylaşmışlar. Ayrıca [Microsoft Edge](#), [Mozilla Firefox](#) ve [Safari](#) gibi tarayıcılar da bu değışikliğı destekliyorlarmış.

3 GitHub Android uygulamasının Beta programı duyuruldu

GitHub, Universe 2019 etkinliğinde kendi mobil uygulamalarını tanıtmıştı. Biz de daha önceki yazılım gündemi yazılarında iOS versiyonunun Beta programının duyurulduğunu söylemiştik hatta ben Beta programına katılıp uygulamayı incelemiştim. İlgili yazılım gündemi yazısı için bkz: [Yazılım Gündemi - 18](#). Bu hafta da GitHub, Android mobil uygulamasının Beta programını başlattığını duyurdu. Bende Android telefon olmadığı için başvurup, uygulamayı inceleme fırsatım olmadı fakat sizler başvurup uygulamayı inceleyip daha sonra da deneyimlerinizi yorumlar bölümünde paylaşabilirsiniz. Android 5.1 ve üzeri sürümlerini destekliyor uygulama.

Beta programına katılmak için [bu sayfayı](#) ziyaret edebilirsiniz.

4 JetBrains yazılımcılar için yeni bir yazı tipi duyurdu: JetBrains Mono

JetBrains-Mono-Regular

```
{ Selam TeknoSeyir! }
  ABCDEFGH
  abcdefgh
  0123456789
  !@%$[ ] . ; // { } ( ) + - / * < >
```

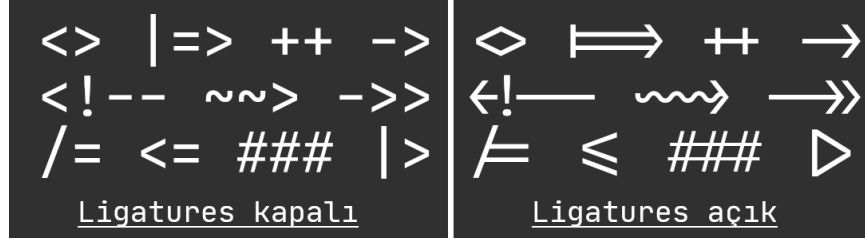
[Kotlin](#) programlama dilini geliştiren ve IDE'leri ile meşhur olan sektörümüz için güzel araçlar üreten [JetBrains](#) firması bu sefer de açık kaynak ve ücretsiz bir yazı tipi ile karşımızda. Kendi geliştirdiği IDE'lerinin son sürümlerinin hepsinde varsayılan olarak artık bu yazı tipi gelecek. Elbette siz kendi zevkinize uygun yazı tipiyle değiştirmekte özgürsünüz. Ben de şu an bu yazıyı yazdığım [Emacs](#) üzerinde JetBrains'in bu yeni yazı tipini deneme amaçlı kullanıyorum. Hoşuma gitti ve oldukça alıştım. Önceden [Input Mono](#) isimli yazı tipini kullanıyordum fakat bir artık yeni yazı tipim bu olacak gibi gözüküyor.

```
JETBRAINS MONO - 13px

/**
 * Quick sort is a famous sorting algorithm based on divide and
 * conquer strategy which results in an O(n log n) complexity.
 */
fun <T : Comparable<T>> List<T>.quickSort(): List<T> = when {
  size < 2 → this
  else → {
    val pivot = first()
    val (smaller, greater) = drop(1).partition { it ≤ pivot }
    smaller.quickSort() + pivot + greater.quickSort()
  }
}

fun main() {
  val sorted = listOf(5, 0, 1, 5, 3, 7, 4, 2).quickSort()
  print(sorted)
}
```

Bu yazı tipi aynı zamanda "ligatures" isimli birden çok karakteri tek karakter gibi gösteren özelliği de destekliyor:

Sizce yazı tipi nasıl olmuş? Programlama yaparken kullanır mısınız? Siz programlama yaparken hangi yazı tipini kullanıyorsunuz? Yorumlar bölümünde konuşalım.

Yeni yazı tipi hakkındaki diğer detaylar için konu başlığına eklediğim bağlantılara mutlaka tıklayın. JetBrains yine her zaman olduğu gibi harika bir tanıtım sayfası hazırlamış yazı tipi için.

5 Windows Terminal Preview v0.8 [duyuruldu](#)

Microsoft'un yaklaşık bir yıldır geliştirmeye devam ettiği terminal uygulamasının bu hafta v0.9 Preview sürümü duyuruldu. Bu sürüm ile gelen bazı özellikler ise şu şekilde:

5.1 Arama

Evet, bildiğimiz düz metin arama özelliği henüz yeni eklenmiş terminal uygulamasına. Varsayılan olarak CTRL+SHIFT+F tuşları ile kullanılabilir fakat isterseniz özelleştirebiliyorsunuz tabii ki.

[gorseller/windows-terminal-08-arama.gif](#)

5.2 Sekme boyutu değiştirme

Terminal uygulamasında birden fazla sekme içerisinde farklı kabuklar (shell) çalıştırabiliyorsunuz elbette. Bu sürüm ile birlikte ise bu sekmelerin boyutlandırma davranışlarını değiştirme özelliği gelmiş. İki farklı değer verebiliyorsunuz bu özelliğe, İlki: `equal` (eşit) adı üzerinde tüm sekmelerin boyutlarını eşit olarak ayarlıyor ve yeni sekmeler açınca hepsini birden aynı boyutlarda olacak şekilde sıkıştırıyor; ikincisi ise: `titleLength` (başlık boyutu) bununla da sekmenin başlığında yazan yazı kadar boyutlandırma yaptırabiliyorsunuz.

Windows Terminal uygulaması varsayılan olarak `titleLength` ile gelecek fakat bu davranışı değiştirmek için `tabWidthMode` özelliğini özelleştirebilirsiniz.

[gorseller/windows-terminal-08-sekme-boyut.gif](#)

Ayrıca çeşitli retro terminal efektleri gibi oyuncaklar da eklemişler. Diğer özellikler ve hata gidermeleri için konu başlığına eklediğim bağlantıya tıklayabilirsiniz.

6 IntelliJ IDEA 19 yaşında

JetBrains firmasının Java geliştirme için ürettiği IntelliJ IDEA IDE'si bu hafta içerisinde 19.yaşını kutladı. Uzun zamandır Java yazmıyorum, yazdığım zamanlarda da Eclipse kullanırdım ama yine de IntelliJ IDEA'nın yeni yaşını kutlamış olalım. Nice mutlu senelere :)

- [Konuyla ilgili kutlama tweet'i](#)

7 Yaklaşan Etkinlikler

Etkinlik İsmi	Yeri	Tarihi
Sürdürülebilir Kod Kalitesi (Continuous Code Quality)	İstanbul	22 Ocak 12:30
İzmir Teknoloji Buluşması - Sohbet	İzmir	22 Ocak 19:00
GPU Üzerinde Derin Öğrenmesiz Veri Bilimi	İstanbul	23 Ocak 18:30
Watson ile Makine Öğrenmesi Modelleri Oluşturma	İstanbul	23 Ocak 19:00
Siber Güvenlikte Derin Öğrenme Atölyesi	İstanbul	25 Ocak 10:00
Flutter ile ilk uygulamayı yaz	İzmir	28 Ocak 18:30
rstudio::conf(2020) - Watch Party	İstanbul	29 Ocak 19:00
Scaling Architecture Decision Making	İstanbul	29 Ocak 19:00
Yapay Zeka	İstanbul	31 Ocak 18:30

8 Diğer Haberler

- [GitHub Game Off 2019 yarışmasının kazananları açıklandı.](#) Tüm oyunların kaynak kodları herkese açık.
- [Google, kod yazmadan mobil uygulama geliştirmeye yarayan AppSheet platformunu satın aldı.](#) Artık Google Cloud sisteminin bir parçası.
- [GitLab, Cloudflare CDN hizmetine geçiyor.](#)
- [ASP.NET takımından mobil hamlesi: Experimental Mobile Blazor Bindings.](#)
- [PyTorch kütüphanesinin 1.4.0 sürümü yayımlandı.](#)
- [Vulkan 1.2 sürümünü duyuruldu.](#)
- [GNU Guile programlama dilinin 3.0.0 sürümü yayımlandı.](#)
- [Next.JS kütüphanesinin 9.2 sürümü duyuruldu.](#)
- [Go ile yazılmış HTTP yük testi aracı Cassowary, 0.4.0 sürümünü yayınladı.](#)
- [Gerçek zamanlı veritabanı çözümü SapphireDB, 1.2.0 sürümünü yayınladı.](#)
- [OpenCore 1.1.0 sürümü çıktı.](#)

9 Lisans

Yazılım Gündemi - 2020/03 yazısı Eren Hatırnaz tarafından Creative Commons Atıf-GayriTicari-AynıLisanslaPaylaş 4.0 Uluslararası Lisansı (CC BY-NC-SA 4.0) ile lisanslanmıştır.